

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md,
e-mail: secretariat@justice.gov.md

23.01.2023 nr. 04/597

**Ministerul Agriculturii
și Industriei Alimentare
Cancelaria de Stat**

Cu referire la adresa Cancelariei de Stat nr. 18-23-328 din 13.01.2023, urmare a examinării proiectului de *lege cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural (număr unic 926/MAIA/2022)*, comunicăm următoarele.

Potrivit notei informative, proiectul a fost elaborat „în contextul acțiunilor prioritare stabilite în Programul de activitate a Guvernului „Moldova Vremurilor Bune”, capitolul „Agricultura”, care prevede modificarea regulilor de distribuire a Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural; extinderea suportului statului pentru producătorii mai mici, pentru activitățile cu valoare adăugată și sectoarele conexe, precum și întru sporirea responsabilizării Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură.”.

În context, obiecții de ordin conceptual nu avem de formulat.

Totodată, aferent rigorilor de elaborare a actelor normative, se va ține cont de următoarele:

La art. 2 alin. (2) lit. f) prezintă neclaritate termenul „infrastructură fizică”, care se va explica de către autorul proiectului.

La art. 3:

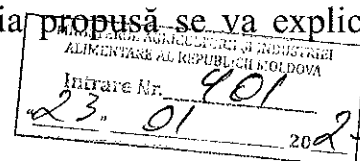
la noțiunea de „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” textul „(în continuare – Agenție)” se va omite și se va plasa la art. 14 alin. (1), după ce denumirea Agenției se va menționa integral, întrucât, în pofida faptului că la noțiune se indică și abrevierea denumirii Agenției, în continuare autorul utilizează denumirea integrală a acesteia, până la art. 14;

se va revizui oportunitatea definerii așa cum este formulată a noțiunii de „exploatație agricolă – formă complexă de organizare a proprietății, prin care se pun în valoare pământul, animalele și celelalte mijloace de producție, interconectate într-un sistem unitar, în vederea executării de lucrări, prestării de servicii și a obținerii eficiente de produse agricole”;

noțiunea de „fermier – persoană fizică sau juridică care desfășoară activitate de întreprinzător în agricultură, a cărei exploatație agricolă se situează pe teritoriul Republicii Moldova” se va revizui prin prisma prevederilor *Legii nr.1353/2000 privind gospodăriile țărănești (de fermier)*;

nu este justificată includerea noțiunii „persoane afiliate” în cadrul acestei legi (care se menționează doar la art. 23 lit. a) din proiect), deoarece nu corespunde noțiunii de „persoane afiliate” definită la art. 203 din *Codul civil*;

necesitatea definerii noțiunii „mediul rural” în redacția propusă se va explica în nota informativă la proiect;

definirea noțiunii „preț de referință” conceptual diferă de noțiunea similară din *Legea nr. 276/2016 cu privire la dezvoltarea agriculturii și mediului rural*, astfel urmează să fie explicat adițional de către autorul proiectului.

La art. 4:

în alin. (1), remarcăm că clasificarea fermierilor coincide cu clasificarea întreprinderilor mici și mijlocii, stabilită la art. 5 din *Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii*. Astfel, se va revizui oportunitatea dublării normelor *Legii nr. 179/2016*, fiind posibil să se facă doar referință la prevederile legii enunțate;

alin. (2), conform căruia „Guvernul poate identifica în cadrul subiecților subvenționării anumite grupe pentru care stabilește condiții mai favorabile de acordare a subvențiilor.” nu îndeplinește condiția previzibilității normei juridice, precum și admite instituirea unui tratament diferențiat a unor categorii de subiecți în raport cu alții. În context menționăm că, un act normativ trebuie să corespundă exigențelor calității, i.e. accesibilitatea și previzibilitatea, astfel ca să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modurile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit (a se vedea *Hotărârea Curții Constituționale nr. 6/2019*, § 39).

La art. 5 nu este clar motivul omiterii principiului tratamentului egal, statuat prin *Legea nr. 276/2016*. Astfel, se va revedea acest aspect.

La art. 12 lit. b) expresia „aprobă politica” se va revizui, având un vedere că se aprobă un document de politici.

În aceeași ordine de idei, la art. 13 alin. (2) lit. a) cuvântul „politicile” se va substitui cu cuvintele „documentele de politici”. Tot aici, necesită a fi precizat conținutul lit. c), conform căreia organul central de specialitate are atribuția „să stabilească limitele pe măsuri și perioada de implementare a acesteia”, nefiind clar ce măsuri se au în vedere. De asemenea, sub aspect redacțional, la lit. k) cuvântul „întâi” se va substitui cu cifra „1”.

La Capitolul IV se recomandă de a include norme privind gestionarea Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, pornind de la denumirea acestui capitol.

La art. 23 lit. j) se va revedea termenul „cheltuieli de regie”, indicat în calitate de costuri, bunuri și servicii neeligibile, fiind necesară precizarea acestuia.

La art. 24 alin. (1) lit. d) cuvintele „și dispozițiile adiționale” nu se integrează armonios în context, astfel se vor omite sau se vor plasa în finalul normei propuse.

Pornind de la conținutul normativ al art. 25, se propune redenumirea acestuia, fiind intitulat „Termenul de depunere a cererii de subvenționare”, or, termenul de examinare a cererii nu este prevăzut în conținutul articolului dat.

Având în vedere reglementarea de la art. 26 alin. (2) lit. d) referitoare la condițiile specifice de eligibilitate, se consideră necesară completarea corespunzătoare a art. 12 lit. c) și a art. 13 alin. (2) lit. b), după cuvântul „specifice” cu cuvintele „de eligibilitate”.

Totodată, la art. 26 prezintă neclaritate alin. (4), potrivit căruia „Cererea de subvenționare depusă conform art. 19, se evaluează de către oficiul central al Agenției, în baza criteriilor de selectare, aprobate de Guvern.”. Astfel, nu este clar de ce se menționează art. 19, pe când unele condiții ce urmează a fi stabilite de către Guvern sunt prevăzute la art. 20 (pentru plățile directe). În context, se va revizui și alin. (5), în care se face referința la alin. (4).

În același articol (art. 26), la alin. (10) cuvintele „în tot” se vor exclude, fiind excedente, iar cele menționate la lit. d) privind faptul că subiectul subvenționării este

inclus în Lista de interdicție a beneficiarilor de subvenții, cad sub incidența lit. c) privind neîndeplinirea condițiilor generale de subvenționare (în acest sens a se vedea art. 22 alin. (1) lit. f) din proiect).

La art. 27 alin. (4) se va aduce în concordanță cu prevederile art. 154 „Admisibilitatea contractului administrativ” din *Codul administrativ*, potrivit cărora „(1) Un raport juridic în domeniul dreptului public poate fi întemeiat, modificat sau stins prin contract administrativ, dacă aceasta nu contravine prevederilor legii. În special, autoritatea publică poate încheia, în locul emiterii unui act administrativ individual, un contract administrativ cu persoana căreia i-ar fi adresat actul administrativ. Contractul administrativ scris poate fi încheiat pe suport de hârtie sau în formă de document electronic.”.

Art. 32 se va revizui prin prisma următoarelor aspecte:

la alin. (1) se va revedea data intrării în vigoare a legii, luând în considerare prevederile art. 56 alin. (1) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, potrivit cărora actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării. În același alineat, se va ține cont că art. 21 reglementează plăți complementare, plățile directe fiind reglementate la art. 20. La fel și referința la art. 23 alin. (2) este eronată (se are în vedere art. 22 alin. (2) din proiect);

în alin. (3) se va indica corect sursa publicării *Legii nr. 276/2016*, după cum urmează: „(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 67-71, art. 93)”.

La art. 34 atenționăm că modificarea unor acte normative nu ține de conținutul dispozițiilor tranzitorii. În conformitate cu art. 48 din *Legea nr. 100/2017*, „(1) Dispozițiile tranzitorii ale actului normativ cuprind măsurile ce se instituie cu privire la continuarea raporturilor juridice născute în temeiul vechilor reglementări care urmează a fi abrogate sau înlocuite de noul act normativ. (2) Dispozițiile tranzitorii trebuie să asigure, pe o perioadă determinată, corelarea noilor reglementări cu cele ale actelor normative preexistente, menținerea temporară a unor situații juridice născute în temeiul vechilor reglementări și, după caz, să asigure modificarea altor acte normative. (3) În dispozițiile tranzitorii se indică, după caz, perioada de tranziție necesară implementării dispozițiilor actului normativ și perioada necesară pentru aducerea legislației în conformitate cu noile norme juridice.”. Astfel, reglementările respective se vor atribui la dispozițiile finale ale legii.

În același timp, la textul modificărilor propuse în *Legea nr. 183/2020 privind asigurarea subvenționată în agricultură*, după textul „cuvintele „fermier”” se va completa cu cuvintele „la forma gramaticală corespunzătoare”, iar la modificarea alin. (9) din art. 32 se va ajusta anul adoptării legii de referință.

Dat fiind că se propune modificarea a unui singur act normativ, se vor revizui cuvintele „următoarele acte normative se modifică”, precum și numerotarea modificării cu cifra 1 se va omite.

Secretar de stat

Veronica MIHAILOV MORARU
Digitally signed by Veronica MIHAILOV MORARU
Date: 2023.01.23 12:07:08 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md,
e-mail: secretariat@justice.gov.md

14.02.2023 nr. 04/1258

La nr. 03-07/341 din 03.02.2023

**Ministerul Agriculturii
și Industriei Alimentare**

Urmare a examinării proiectului definitivat al *legii cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural (număr unic 926/MAIA/2022)*, prezentat repetat spre expertiză juridică, comunicăm următoarele.

Dispoziția de la art. 1 alin. (2), potrivit căreia „Prezenta lege nu privează statul de dreptul de a acorda o atenție deosebită dezvoltării agriculturii și îmbunătățirii calității vieții în mediul rural”, nu are caracter normativ și urmează a fi exclusă din proiect.

La art. 2 alin. (2) lit. i) cuvintele „în special” se vor omite, fiind excedente în cazul dat.

La art. 3 reiterăm necesitatea revizuirii noțiunii de „fermier” prin prisma prevederilor *Legii nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești (de fermier)*, pentru a nu se confunda cu noțiunea de gospodăria țărănească/de fermier. În plus, conform dicționarelor explicative, termenul „fermier” se utilizează, în mod special, în raport cu persoană fizică.

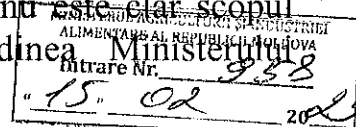
La art. 4, în mod repetat, remarcăm:

în alin. (1), clasificarea fermierilor coincide cu clasificarea întreprinderilor mici și mijlocii, stabilită la art. 5 din *Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii*. Astfel, se va revizui oportunitatea dublării normelor *Legii nr. 179/2016*, fiind posibil să se facă doar referință la prevederile legii enunțate;

alin. (2), conform căruia „Guvernul poate identifica în cadrul subiecților subvenționării anumite tipuri de subiecți pentru care stabilește măsuri/submăsuri și condiții mai favorabile de acordare a subvențiilor.” nu îndeplinește condiția previzibilității normei juridice, nefiind clară procedura de selectare a subiecților și modul de stabilire a condițiilor mai favorabile. Totodată, prin norma propusă se admite instituirea unui tratament diferențiat a unor categorii de subiecți în raport cu alții. Mai mult, în măsura în care condițiile de acordare a subvențiilor sunt stabilite în lege, Guvernul printr-un act normativ ierarhic inferior nu le va putea substitui, or, potrivit art. 3 alin. (4) lit. b) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, proiectul actului normativ întocmit în temeiul unui act normativ de nivel superior nu poate depăși limitele competenței instituite prin actul de nivel superior și nici nu poate contraveni scopului, principiilor și dispozițiilor acestuia.

La art. 8 se va utiliza uniform termenul referitor la autoritatea administrației publice centrale.

La art. 12 lit. b), conform căreia Guvernul „aproba criteriile de acreditare a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură”, semnalăm că nu este clar scopul acreditării în cazul unei autorități administrative din subordinea Ministerului

Agriculturii și Industriei Alimentare, care conform competenței funcționale, stabilite prin lege, este responsabilă de gestionarea și controlul mijloacelor financiare din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural și celor provenite de la partenerii de dezvoltare. În context, menționăm că *Regulamentul delegat (UE) 2022/127 al Comisiei din 7 decembrie 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului cu norme privind agențiile de plăți și alte organisme, gestiunea financiară, verificarea conturilor, garanțiile și utilizarea monedei euro* stabilește dispozițiile de bază privind acreditarea agențiilor de plăți și a organismelor de coordonare, obligațiile agențiilor de plăți în ceea ce privește intervenția publică, gestiunea financiară și procedurile de verificare, garanțiile și utilizarea monedei euro, în cazul în care la nivel național se prevede posibilitatea atribuirii gestiunii financiare, în sensul Regulamentului enunțat, mai multor agenții de plăți și organismelor de coordonare, pe când, conform legii propuse, în scopul gestionării și controlului mijloacelor financiare din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, se prevede crearea unei singure agenții de plăți cu statut de autoritate administrativă în subordinea organului central de specialitate (observație valabilă și pentru art. 13 alin. (2) lit. b) și alin. (3) din proiect).

La art. 14 alin. (1) lit. e) se vor specifica procedurile interne avute în vedere, iar la art. 15 se va redacta corespunzător alin. (5), în vederea reglementării clare în cazul cererilor de subvenționare recepționate și neachitate.

La art. 18 alin. (3) se va renumera ca lit. d) în cadrul alin. (2), întrucât stabilește una din condițiile pentru acordarea plății post-investiție.

La art. 24 alin. (2) se va revizui referința la lit. b) din alin. (1), întrucât, urmare definitivării proiectului, alin. (1) a fost completat cu o literă nouă, iar lit. b) din varianta inițială a proiectului a devenit lit. c).

Art. 25 alin. (3) după cuvintele „de specialitate” se va completa cu textul „prevăzut la alin. (1)”, în vederea concretizării normei.

La art. 26:

în alin. (1) cuvintele „legal al” se vor exclude, fiind excedente în cazul dat;

la alin. (2) lit. b) se va reformula în felul următor: „b) verifică dacă solicitantul este subiectul prezentei legi”, din motivul că cererea poate fi depusă și de către reprezentantul solicitantului, care nu poate fi subiectul legii. În aceeași ordine de idei, se propune următoarea redacție a lit. a) din alin. (10): „a) solicitantul nu este subiectul măsurii de subvenționare;”. Totodată, în același alineat (alin. (10)) reiterăm necesitatea excluderii cuvintelor „în tot”, întrucât sunt excedente.

Având în vedere că la art. 34 se propune modificarea *Legii nr. 183/2020 privind asigurarea subvenționată în agricultură*, astfel asigurând aducerea în conformitate cu legea nouă privind subvenționarea în agricultură și mediul rural a altor acte legislative conexe, norma de la art. 34 se va plasa la art. 33 „Organizarea executării” ca alin. (2), respectiv unicul alineat din art. 33 se va numera ca alin. (1), iar lit. c) din acest articol se va omite.

Secretar de stat

Veronica MIHAILOV-MORARU

Digitally signed by Mihailov-Moraru Veronica
Date: 2023.02.15 15:44:12 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Nr. 06/2 – 349 din 07.02.2023

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

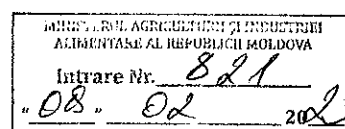
Ministerul a examinat repetat proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural, număr unic 926/MAIA/2022 și reiterează următoarele propuneri.

1. La articolul 4 alin. (1):

1) de exclus clasificarea fermierilor, deoarece aceasta nu se utilizează pe parcursul legii.

În plus, clasificarea fermierilor pe categorii, fără a lua în considerare activele, este eronată în raport cu prevederile Manualului utilizatorului pentru definiția IMM-urilor, recomandat de Uniunea Europeană. Aceasta poate crea confuzii în clasificarea întreprinderilor agricole pe categorii și conduce la abordare greșită în cadrul aprobării cererilor de subvenții. În cazul când nu sunt luate în considerare activele, o întreprindere care se încadrează în categoria mijlocie (de ex., are 200 angajați și active în sumă de 100 mil. lei), dar cifra de afaceri este de 30 mil. lei, deoarece a fost un an nefavorabil și volumul de vânzări a fost mic, conform clasificării din proiectul de lege nimereste în categoria fermierilor mici, deoarece nu se întrunesc cumulative ambele cerințe (numărul de angajați și cifra de afaceri). Acest fapt conduce la o concurență neloială între întreprinderile de aceeași categorie. Or, o întreprindere care deține active considerabile are o capacitate de recuperare mai mare, după un an nefavorabil, decât o întreprindere care nu deține active semnificative, respectiv, volumul de subvenții urmează a fi diferit.

În același context, nu este argumentată definirea noțiunii de "fermier mare". Mai mult ca atât, îndeplinirea cumulativă a condițiilor pentru clasificarea fermierului în categoria de fermier mare este total eronată, având în vedere că o întreprindere care, de exemplu, are cel mult 249 angajați și vânzări mai mari de 100 milioane lei nu se va încadra nici la una din categoriile propuse prin proiectul de lege.

2) articolul urmează a fi structurat în conformitate cu cerințele expuse în art. 51 alin. (6) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative: *”(6) Alineatele sunt însemnate succesiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, luate între paranteze rotunde. Alineatul poate fi divizat în litere, care sunt însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză. În cazul unei structuri complexe a actului normativ, alineatul poate fi divizat mai întâi în puncte însemnate cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de o paranteză. La rândul lor, punctele pot fi divizate în litere, însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză”*.

2. La art. 23 litera d) textul *”porțiunile de grant”* de substituit cu textul *„proiecte investiționale care au fost finanțate/subvenționate din alte surse”*. În acest sens, menținem poziția expusă anterior referitoare la evitarea finanțării aceluiași proiect investițional din mai multe surse. Și anume, o *„contribuție proprie”* dintr-un proiect investițional deja finanțat și implementat nu ar trebui să servească drept contribuție proprie într-un alt proiect investițional care este depus pentru o formă de subvenționare (*de ex., agentul economic aplică cu un proiect investițional în valoare de 5 mil. lei în cadrul unui program de suport, suma suportului financiar nerambursabil acordat este de 2 mil. lei, cu condiția cofinanțării proiectului cu o contribuție proprie echivalentă grantului aprobat. Astfel, ca rezultat sunt scontate investiții în economie de cel puțin 4 mil. lei. În acest caz, considerăm oportun calcularea subvenției din suma excedentară de 1 mil. lei*).

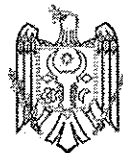
Ajustarea modelului de finanțare va asigura sporirea eficacității gestionării fondurilor publice, precum și majorarea impactului în economie urmare a implementării proiectelor investiționale.

3. La art. 26 alin. (6) de completat cu prevederi privind informarea solicitanților despre suspendarea/reluarea examinării cererilor. În temeiul comentariilor din Sinteza obiecțiilor și propunerilor, propunem completarea alineatului cu următorul text: *”despre suspendarea/reluarea examinării cererilor conform prevederilor prezentului alineat solicitanții de subvenții se informează prin intermediul paginii oficiale a AIPA în termen de 10 de zile din data suspendării/reluării examinării”*.

Secretar de stat

Vadim GUMENE

Digitally signed by Gumene Vadim
Date: 2023.02.08 14:14:45 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ex. Victor Ciobanu, 022 250 646

MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

20 ianuarie 2023 nr. 09/2-03/73/79

La Număr unic 926/MAIA/2022

Referitor la proiectul de hotărâre privind aprobarea
proiectului de lege cu privire la subvenționarea în
agricultură și mediul rural

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
e-mail: cancelaria@maia.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat
e-mail: cancelaria@gov.md

La indicația Cancelariei de Stat nr.18-23-328 din 13 ianuarie 2023 vizând examinarea proiectului de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural, Ministerul Finanțelor, în limita domeniilor de competență, comunică următoarele.

La proiectul de lege

1. art.8:

- la alin.(1), sintagma „Autoritatea administrației publice centrale” de substituit cu sintagma „Organul central de specialitate”, reieșind din prevederile art.13 alin.(1);

2. art.9:

- la alin.(1), sintagma „garantează” de substituit cu sintagma „asigură”, iar cuvintele „și Cadrul Bugetar pe Termen Mediu” de exclus, deoarece principiul continuității se realizează reieșind din prioritățile/activitățile stabilite de Guvern;

- la alin.(2), cuvintele „adoptarea acesteia” de substituit cu cuvintele „spre aprobare”. Aceasta se referă și la art.13 alin.(2) lit. f);

3. la art.12, pct. a) și e) de exclus, deoarece competențele și responsabilitățile de bază ale Guvernului în domeniul finanțelor publice sunt stabilite prin art.19 al Legii nr.181/2014;

4. la art.14, alin.(3) cuvintele „mijloace alocate de către finanțatori” urmează a fi excluse.

5. art.15:

- alin.(1) și alin.(2) se vor expune în următoarea redacție:

„(1) Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural se instituie în cadrul bugetului de stat în scopul dezvoltării agriculturii și mediului rural, precum și creării și întreținerii Sistemului informațional integrat agricol.

(2) Volumul Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural se aprobă prin legea anuală a bugetului de stat.”;

- alin.(3) de exclus cu includerea la art.13, prin care sunt stabilite atribuțiile autorității administrației publice centrale;

- alin.(4) de exclus sau de expus în următoarea redacție:

„(4) Proiectele selectate și neachitate de către Agenție pe parcursul anului de gestiune vor fi executate din alocațiile anului viitor.”, reieșind din faptul că, încheierea anului bugetar se efectuează conform regulilor stabilite prin art.70 alin.(2) din Legea nr.181/2014;

6. art.26 de redactat în sensul stabilirii termenelor, de către Guvern sau prin prezenta lege, dar nu prin ordinul organului central de specialitate;

7. la art.35, în partea ce ține de modificarea Legii nr.183/2020 privind asigurarea subvenționată în agricultură, nu este argumentată necesitatea modificărilor propuse la art.4 alin.(4), lit. a), precum și modificările propuse la art.32 al legii date. De asemenea, nu este clar ce se are în vedere prin „*plata complimentară*”, în Legea nr.183/2020 la capitolul IV „Prima de asigurare, plata și modalitatea de subvenționare a acesteia” se conține articolul 31 „Plata primei de asigurare”.

La Nota informativă

Nota informativă la proiect urmează a fi completată cu estimările privind cheltuielile necesare pentru crearea și întreținerea Sistemului informațional integrat agricol.

La AIR

În partea ce ține de schimbarea statutului *Agenției de Intervenție și Plați pentru Agricultură (AIPA) din autoritate administrativă în subordinea organului central de specialitate în instituție publică la autogestiune, despre care se menționează la pct.3 a) Opțiunea II (recomandată), este de remarcat că, potrivit art.14 alin. (3) din Legea privind administrația publică centrală de specialitate nr.98/2012, agenția este o structură organizațională separată în sistemul administrativ al unui minister, care se constituie pentru exercitarea funcțiilor de gestionare a anumitor subdomenii sau sfere din domeniile de activitate a ministerului.*

Concomitent, conform art.3 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, *autoritate/instituție publică la autogestiune* este o entitate de drept public care, conform actului normativ prin care a fost fondată, desfășoară activitate necomercială (nonprofit) și activează în baza principiilor de autogestiune. Totodată, în sensul art. 30 alin.(1) din Codul civil nr.1107/2002, *instituție publică* este o persoană juridică de drept public care se constituie în baza unui act emis de autoritatea publică și care este finanțată, integral sau parțial, de la bugetul acesteia din urmă.

În mod logic, în cazul unei instituții publice la **autogestiune**, acest lucru ar trebui să presupună absența controlului din partea autorității care exercită funcția de fondator al instituției publice, dar și absența subvențiilor/alocațiilor de la bugetul de stat. În prezent, există o neclaritate/confuzie cu așa numitele „*instituții publice la autogestiune*” la care sursa principală sau unica sursă de finanțare (100%) este bugetul de stat și care nu obțin alte venituri de la prestarea serviciilor contra plată.

Întru evitarea unor asemenea situații complet alogice și în scopul asigurării reglementării modului de organizare și funcționare a instituțiilor publice, inclusiv mecanismul de finanțare/suținere din partea statului, Guvernul a inițiat elaborarea bazei normative privind instituțiile publice. Până la adoptarea legii vizate, ce ar reglementa în mod expres cele menționate supra, considerăm prematur efectuarea modificării prenotate. Urmare adoptării cadrului legal, poate fi revăzut statutul AIPA.

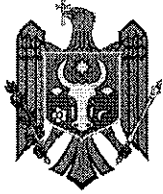
Secretar de Stat

Digitally signed by Gumene Ion
Date: 2023.01.24 08:34:28 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ion GUMENE

Executor: Cristina Bejinari
tel.: (022)26-26-77

**MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA**

10 februarie 2023 nr. 09/2-09/1660

La nr. 03-07/341 din 3 februarie 2023

*Referitor la proiectul de hotărâre privind aprobarea
proiectului de lege cu privire la subvenționarea în
agricultură și mediul rural*

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
e-mail: cancelaria@maia.gov.md

Cu referire la examinarea repetată a proiectului de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural, Ministerul Finanțelor, în limita domeniilor de competență, comunică lipsa obiecțiilor și a propunerilor.

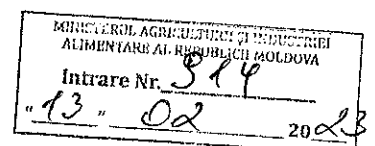
Secretar de Stat

Ion GUMENE

Digitally signed by Gumene Ion
Date: 2023.02.13 11:48:57 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

*Executor: Cristina Bejinari
tel.: (022)26-26-77*

Nr. 06/2 – 232 din 26.01.2023

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
Copie: Cancelaria de Stat

Ministerul a examinat proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural, număr unic 926/MAIA/2022 și, în limita atribuțiilor funcționale, comunică următoarele.

De ordin conceptual.

1. În tot conținutul proiectului de lege recomandăm substituirea cuvântului "fermier" cu cuvintele "producător agricol", similar Legii nr. 276/2020 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural. Raționamentul sugestiei reiese din faptul că Legea nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești (de fermier) folosește cuvântul de fermier în vederea definirii unei forme organizatorico-juridice. Astfel, utilizarea cuvântului "fermier" pentru a identifica un grup mai larg de persoane fizice sau/și juridice ar putea crea confuzii și interpretări eronate în ceea ce ține de identificarea subiecților subvenționării, prin limitarea la o singură formă organizatorico-juridică, și anume, gospodăria țărănească (de fermier), astfel cum este utilizată în Legea nr. 1353/2000.

2. Reieșind din prevederile art. 5 cu privire la principiile de politici de subvenționare în agricultură și mediul rural, și anume litera e) "eficiența bazată pe argumente economico-financiare și indicatori" se propune substituirea, în textul legii, a criteriului "deține un proiect investițional" cu criteriul "deține un proiect investițional viabil". Subsecvent, se vor include prevederi referitoare la determinarea viabilității proiectelor, cum ar fi:

- corespunderea proiectului investițional cu obiectivele, prioritățile și impactul scontat al politicii de subvenționare;
- eficacitatea implementării proiectului;
- capacitatea de atingere a indicatorilor de rezultat și a celor de impact stabiliți în proiectul investițional;
- identificarea eventualelor riscuri ce pot apărea în procesul de implementare a proiectului investițional (de ex. riscul de piață, de faliment, etc.).

La conținutul proiectului de lege.

1. La art. 1 – alin. (3) se va exclude, ca fiind irelevant. Suplimentar de consemnat că, deși proiectul de lege nu reglementează principiile activității de întreprinzător, acesta prevede susținerea de către stat a mediului de afaceri și, în dependență de principiile stabilite în prezenta lege, se creează un mediu neconcurențial pentru acei agenți economici care nu vor beneficia de subvenții. Respectiv, examinat prin prisma efectului pe care îl vor produce subvențiile din partea statului, proiectul de lege are impact asupra activității de întreprinzător.

În acest sens, Analiza de impact urmează să elucideze mai detaliat cum subvențiile vor influența dezvoltarea agenților economici din domeniul agriculturii, care sunt beneficiile agenților economici, dar și ale statului, cum subvențiile acordate vor asigura securitatea alimentară a țării.

De asemenea, principiile indicate la art. 5 literele a) și b), respectiv – articolele 6 și 7 sunt similare celor din Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de reglementare a activității de întreprinzător.

2. La art. 4:

1) la alin. (1):

a) de exclus clasificarea fermierilor, deoarece aceasta nu se utilizează pe parcursul legii. Mai mult ca atât această clasificare reproduce clasificarea întreprinderilor mici și mijlocii așa precum prevede Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mic și mijlocii. Astfel, în cazul în care va fi necesară identificarea subiecților subvenționării după dimensiunea acestora se va face referință la normele Legii nr.179/2016;

b) de exclus subpct. 3) "autoritățile administrației publice locale". Deoarece APL aplică și beneficiază de suport financiar pentru dezvoltarea locală din Fondul național pentru dezvoltare regională și locală, se recomandă evitarea dublării finanțării din bugetul stat a proiectelor APL de dezvoltare locală/rurală;

c) de exclus subpct. 6) "asociații ale utilizatorilor de apă pentru irigații" din următoarele considerente. În cazul când asociațiile sunt înregistrate în calitate de persoane juridice, acestea se regăsesc la subpct. 2). În cazul când asociațiile sunt organizații necomerciale, în sensul Legii nr. 86/2020, nu se consideră oportună finanțarea acestora din Fondul de dezvoltare a agriculturii și mediului rural. De asemenea, se prezumă că unii producători agricoli vor beneficia dublu de subvenții: în mod direct și prin intermediul asociațiilor, ceea ce îi favorizează în raport cu ceilalți agenți economici care nu sunt parte a asociațiilor. Suplimentar, nu este clară și nici echitabilă, în raport cu alte asociații, susținerea doar a unor asociații.

2) Articolul urmează a fi structurat în conformitate cu cerințele expuse în art. 51 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

3. La art. 5 considerăm necesară completarea cu principiul tratamentului egal, or, acesta este unul necesar în aplicarea în mod nediscriminatoriu a criteriilor și modalităților de acordare a subvențiilor.

4. La art. 13 alin. (2) litera h) după cuvântul aprobă de completat cu următorul text "și publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova".

5. La art.17 alin. (2) litera a) textul "cel puțin 15%" de substituit cu textul "cel puțin 30%". Propunerea reiese din faptul că plata în avans presupune un risc sporit în ceea ce privește realizarea proiectului investițional și de valorificare a investiției de către

solicitant, iar majorarea contribuției proprii a solicitantului ar minimiza riscurile pe care le comportă subvenționarea în avans.

6. La art. 22:

1) asupra conținutului alin. (1) litera a) urmează să se expună Biroul politici de reintegrare;

2) alin. (2) urmează a fi revizuit/examinat în corelare cu prevederile art. 6 litera a) din Legea 174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului, în vederea aprobării a unei singure Liste de către Guvern, dat fiind faptul că scopul acesteia este unul și același. În acest aspect, proiectul urmează a fi consultat cu Serviciul Prevenirii și Combaterii Spălării Banilor. De asemenea, atragem atenția că liste similare sunt deja stabilite prin Hotărârea Consiliului de Administrație al BNM nr. 91/2013 precum și prin Hotărârea CNPF nr. 42/5 din 2016.

7. La art. 23 litera d) textul ”porțiunile de grant” de substituit cu textul „proiecte investiționale care au fost finanțate/subvenționate din alte surse”. Se consideră greșită posibilitatea finanțării de mai multe ori al aceluiași proiect investițional sau a unei părți dintr-un proiect investițional, or, acest fapt reduce considerabil impactul așteptat în urma implementării. Un proiect investițional, de cele mai multe ori este finanțat din mai multe surse – (i) contribuția proprie a agentului economic, (ii) instituții financiare, (iii) instituții de stat, (iv) parteneri externi. Astfel, decizia de finanțare al oricărui finanțator se bazează inclusiv pe aportul financiar al agentului economic, respectiv **contribuția proprie care exprimă riscul de credit asumat de acesta**. Prin urmare, o „*contribuție proprie*” dintr-un proiect investițional deja finanțat și implementat nu ar trebui ulterior micșorată printr-o formă de subvenționare sau, în caz contrar, acesta ar presupune reducerea eficienței finanțării inițiale deoarece riscul de credit asumat de agentul economie se reduce. De asemenea, o „*contribuție proprie*” dintr-un proiect investițional deja finanțat și implementat nu ar trebui să servească contribuție proprie într-un alt proiect investițional care este depus pentru o formă de subvenționare.

Astfel, în vederea extinderii afacerilor și dezvoltării economice, solicitanții vor fi încurajați să dezvolte proiecte investiționale distincte, pentru atragerea de resurse de finanțare suplimentare. Totodată, această prevedere va asigura inclusiv sporirea eficacității gestionării fondurilor publice

8. La art. 24 cuvintele ”subiecților de subvenții” de substituit cu cuvintele ”beneficiarilor de subvenții” la formele gramaticale respective, dat fiind faptul că obligațiile stabilite se referă doar la beneficiarii de subvenții.

9. La art. 25 alin. (2) după textul ”cel mult 60 de zile” de completat cu textul ”dar nu mai puțin de 30 de zile”, în vederea asigurării unui termen rezonabil de depunere a cererilor.

De asemenea, a se lua în considerare că noțiunea de apel stabilește ”intervalul de timp în interiorul căruia se depun cererile de subvenționare”.

10. La art. 26:

1) alin. (3) de completat cu textul ”în conformitate cu metodologia de verificare a cererilor de subvenționare în baza analizei riscurilor, prevăzută la art. 14 alin. (1) litera i)”;

2) alin. (6) de completat cu următorul text: ”despre suspendarea/reluarea examinării cererilor conform prevederilor prezentului alineat solicitanții de subvenții se

informează în termen de 30 de zile din data suspendării/reluării examinării”.

11. De examinat oportunitatea completării proiectului de lege cu măsurile de subvenționare.

Totodată, în contextul respectării principiului transparenței asumat de către Republica Moldova în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului (OMC), precum și a prevederilor Acordului OMC privind Agricultură, atragem atenția asupra necesității de elaborare și transmitere a notificărilor privind măsurile de sprijin intern destinate agriculturii cu periodicitate anuală, conform rigorilor OMC și Hotărârii Guvernului nr.560/2012 cu privire la centrele de notificare și informare ale Organizației Mondiale a Comerțului.

Secretar de stat

Vadim GUMENE

Digitally signed by Gumene Vadim
Date: 2023.02.01 17:34:58 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ministerul Infrastructurii
și Dezvoltării Regionale
al Republicii Moldova

Nr.06 - 340 din 23.01.2023

**Ministerul Agriculturii
și Industriei Alimentare**

Copie: **Cancelaria de Stat**

La adresa Cancelariei de Stat nr. 18-23-328 din 13.01.2023, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale a examinat proiectul de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural (*număr unic 926/MAIA/2022*), și în limitele competenței funcționale, comunicăm următoarele.

Cu titlu de recomandare propunem instituirea unui mecanism (Consiliu) de coordonare a distribuției/redistribuției mijloacelor Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural.

Secretar general

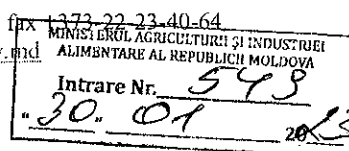
Digitally signed by Dabija Lilia
Date: 2023.01.29 11:58:27 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Lilia DABIJA

*Ex.: Denis Lungul
Tel: 022-250-532
e-mail: denis.lungul@midr.gov.md*

Piața Marii Adunări Naționale 1, mun. Chișinău, MD-2012, tel. +373-22-25-01-07, fax +373-22-23-40-64
E-mail: secretariat@midr.gov.md Pagina web: www.midr.gov.md

Ministerul Infrastructurii
și Dezvoltării Regionale
al Republicii Moldova

Nr.06/1-875 din 14.02.2022

La nr. 03-07/341 din 14.02.2023

**Ministerul Agriculturii
și Industriei Alimentare**

Copie: Cancelaria de Stat

Cu referire la reexaminarea proiectului de lege cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural (*număr unic 926/MAIA/2022*), în limitele competenței funcționale, comunicăm lipsa obiecțiilor și propunerilor.

Ministru

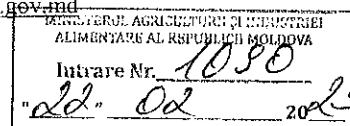
Digitally signed by Dabija Lilia
Date: 2023.02.21 19:21:56 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Lilia DABIJA

Ex.: Denis Lungul
Tel: 022-250-532
e-mail: denis.lungul@mldr.gov.md

Piața Marii Adunări Naționale 1, mun. Chișinău, MD-2012, tel. +373-22-25-01-07, fax +373-22-23-40-64
E-mail: secretariat@mldr.gov.md Pagina web: www.mldr.gov.md

MD 2004, mun. Chișinău, bd Ștefan cel Mare și Sfânt, 162, tel. 022 20 45 87, e-mail: cancelaria@mediu.gov.md

10.02.2023 Nr. 13-05/325

La nr. 03-07/341 din 03.02.2023

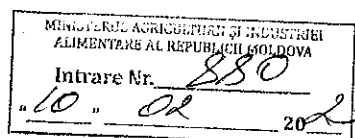
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

În contextul examinării repetate a proiectului de hotărâre privind *aprobarea proiectului de lege cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural (număr unic 926/MAIA/2022)*, Vă comunicăm lipsa obiecțiilor și propunerilor.

Ministru

Iordanca-Rodica IORDANOV

Ex.: Cramarencu Nicolina, Tel. 0 (22) 204-591

MD 2004, mun. Chișinău, bd Ștefan cel Mare și Sfânt, 162, tel. 022 20 45 87, e-mail: cancelaria@mediu.gov.md

23.01.2023 Nr. 13/105/133

La nr. 18-23-328 din 13.01.2023

**Ministerul Agriculturii și Industriei
Alimentare**

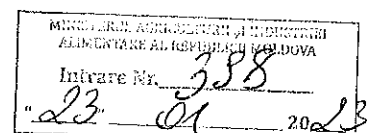
Copie: **Cancelaria de Stat**

În contextul examinării proiectului de hotărâre a Guvernului privind aprobarea proiectului de lege cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural (număr unic 926/MAIA/2022), vă comunicăm lipsa obiecțiilor și propunerilor.

Ministru

Iordanca-Rodica IORDANOV

Ex.: Cramarenco Nicolina. Tel. 0 (22) 204-591

Ministerul Educației și Cercetării
al Republicii Moldova

MD-2033, mun. Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale, 1
+373 (0) 22 25 01 34 +373 (0) 22 23 35 60

Ministry of Education and Research of
the Republic of Moldova

MD-2033, Chișinău, 1, Piața Marii Adunări Naționale
+373 (0) 22 25 01 34 +373 (0) 22 23 35 60

Nr. 08-09/560 din 06.02.2023
La nr.03-07/341 din 03.02.2023

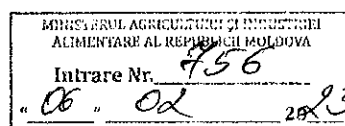
Ministerul Agriculturii și
Industriei Alimentare

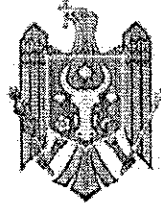
Ministerul Educației și Cercetării a examinat repetat proiectul de hotărâre *privind aprobarea proiectului de lege cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural (număr unic 926/MAIA/2022)*, și în limitele competențelor funcționale, comunică lipsa de propuneri și obiecții.

Ministru

Anatolie TOPALĂ

Ex: Ion Sobari,
E-mail: ion.sobari@mec.gov.md

Nr. 08-09/362 din 23.01.2023
La nr. 18-23-328 din 13.01.2023

Ministerul Agriculturii și
Industriei Alimentare

Ministerul Educației și Cercetării a examinat proiectul de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural (număr unic 926/MAIA/2022), și în limitele competențelor funcționale, comunică următoarele completări.

La pct. 2, din art. 17,

- lit. a), la final după cuvântul „proiectului” de completat cu cuvintele „și cel puțin 10% din valoarea proiectului pentru organizațiile din domeniul cercetării și inovării și pentru instituțiile de învățământ cu programe din domeniul științe agricole, silvicultură, piscicultură și medicină veterinară”
- lit. c), la final după cuvântul „rural” de completat cu cuvintele „cu excepția organizațiilor din domeniul cercetării și inovării și instituțiilor de învățământ cu programe din domeniul științe agricole, silvicultură, piscicultură și medicină veterinară”

Modificările propuse au ca scop de a spori creșterea competitivității, promovării și dezvoltării organizațiilor din domeniul cercetării și inovării și instituțiilor de învățământ cu profil agroindustrial, deoarece bugetul organizațiilor din domeniul cercetării și inovării și instituțiilor de învățământ cu profil agroindustrial este format în mare parte din alocații de la bugetul de stat pentru dezvoltarea activităților de cercetare și inovare în sectorul agroindustrial și pentru pregătirea meseriașilor și specialiștilor din domeniul agroindustrial.

Ministru

Anatolie TOPALĂ

